

Studieplan for Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) (2016–2018)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 2 år

Undervisningsspråk: Tysk

Studiested: Studiested Halden og nettbasert.

Kontakt

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er et valgfag i *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn*. Studiet tar sikte på å gi en solid basis for å arbeide som tysklærer i den moderne skolehverdagen.

Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 stp) er valgfag i *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn* (240 studiepoeng), og er utformet i tråd med Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene og Kunnskapsløftet. Studiet er profesjonsrettet og praksisnært.

Studiet inkluderer de fire fagovergrepene hovedområdene som er presisert i rammeplanen: grunnleggende ferdigheter, tilpasset opplæring, flerkulturelt perspektiv og kunnskap om og erfaring med varierte arbeidsmåter.

Den språklige, geografiske og kulturelle nærheten mellom det tyskspråklige området og Norge gir tysklærere spesielle muligheter for å tilrettelegge for fruktbar undervisning med relativt rask progresjon. Den språklige nærheten gjør at elevene fort oppnår en viss grad av reseptive ferdigheter og også blir i stand til å bruke tysk aktivt.

Det er på denne måten et språk man kan oppnå relativt høy kompetanse i, selv innenfor begrensede tidsrammer.

Det er krav om *politiattest og tuberkulinkontroll* til studiet, se nærmere informasjon i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn* (240 studiepoeng).

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap:

Studentene har innsikt i og kunnskap om sentrale områder innenfor tysk språk, litteratur og kulturkunnskap og grunnleggende innsikt i fremmedspråksdidaktikk. De har innsikt i og kunnskaper om ulike teksttyper og andre læringsressurser og hvordan disse kan brukes i undervisning. De kan tematisere disse kunnskapene når de formidler tysk til elever på ulike trinn, slik at det oppstår undervisningssituasjoner som er tilpasset elevgruppene, skaper samhandling mellom elever og lærere, og dermed også fruktbare språkbrukssituasjoner.

Ferdigheter:

Studentene har kommunikative ferdigheter i tysk og kan bruke språket funksjonelt i ulike sammenhenger. De behersker språket korrekt og differensiert, både muntlig og skriftlig. Studentene har utviklet både høre- og leseforståelse og forstår i stor grad autentiske tyskspråklige tekster. De er i stand til å formidle sine kunnskaper tilpasset ulike målgrupper.

De er i stand til å planlegge, tilpasse, gjennomføre og vurdere undervisning i tysk språk og tyskspråklig kultur på 5.-10. trinn og bruke aktuelle digitale verktøy i en slik sammenheng.

Generell kompetanse:

Gjennom økt forståelse for de tysktalende land og deres kultur har studentene utviklet evne til interkulturell kommunikasjon. De kan finne og bearbeide faglitteratur, har erfaring i å tenke selvstendig omkring faglige spørsmål og kan fremstille faglige emner både skriftlig og muntlig. De har innsikt i hvordan man tilrettelegger kunnskaper for videreformidling.

De kan legge til rette for varierte og tilpassede læringsaktiviteter som fremmer utvikling av muntlig samhandling, lytting, tale, lesing og skriving.

Opptak

Ingen krav ut over opptakskravet til *Grunnskolelærerutdanningen 5-10* (240 studiepoeng).

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av fire emner à 15 studiepoeng:

-SFTG510116 Å bli tysklærer, innføringsemne språk

-SFTG510216 Å bli tysklærer, fortsettelsesemne språk

-SFTG512116 Å bli tysklærer: Innføringsemne litteratur, kultur og samfunn

-SFTG512216 Å bli tysklærer: Fortsettelsesemne litteratur, kultur og samfunn

Organisering og læringsformer

All undervisning foregår på tysk. Den er organisert som seminar-, gruppe- og prosjektarbeid der digitale verktøy inkl. nettressurser brukes aktivt. Det legges opp til studentaktiv læring med et klart profesjonsrettet siktemål. Undervisningen er ikke obligatorisk, men det er en stor fordel å følge den regelmessig og delta aktivt, da læringsformene baserer seg på at studentene bidrar.

Bruk av bibliotek

Biblioteket organiserer og bidrar til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service får studentene biblioteksundervisning, der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk. Bruk av biblioteket er integrert i undervisningen.

Bruk av IKT

Digitale verktøy er integrert i studiet (se nærmere under enkeltemner).

Likestillingsaspekt

Både ved utvalg av pensumlitteratur, bruk av cases og eksempler søker man å ivareta likestillingsaspektet på beste måte. I emner i litteratur og kultur blir det lagt spesiell vekt på å formidle et perspektiv som bygger på forståelse av etnisk og kulturelt mangfold.

Praksis

Studiet følger praksisplanen for *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn*.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisning og veiledning i studiet skal være forskningsbasert og gi oppdatert og bred kunnskap.

Studentene skal få innsikt i nyere utviklingstrekk i fagområdet, de skal få kildekompetanse, og bli øvd i kritisk tenkning.

Internasjonalisering

Et studieopphold ved en av høgskolens samarbeidsinstitusjoner i utlandet anbefales sterkt i løpet av studietiden. Dette må skje innenfor en gradsutdanning. Et slikt semester vil ikke bare styrke språkkunnskapene, men også gi et kulturmøte i praksis.

På [høgskolens websider for internasjonalisering](#) vil man finne mer detaljert informasjon om institusjoner i utlandet som høgskolen har utvekslingsavtaler med.

Mer informasjon vedrørende dette kan rettes til programkoordinator for eller Internasjonalt kontor.

Som et kortere alternativ anbefaler vi et tyskkurs ved en kvalitetssikret institusjon i et tysktalende land. Mer informasjon om aktuelle institusjoner kan fås hos programkoordinator.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengige av studentenes tilbakemeldinger og at hver enkelt student deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av skolens studieprogrammer (kalt EVA2)
- Den enkelte avdeling har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelse for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Tilbakemelding gis i dialog med studentene både gjennom undervisveiledning og ved vurdering av arbeider og praksis.

Vurdering

Studentene vurderes ut fra mappearbeider og avsluttende samtale. Se den enkelte emnebeskrivelsen for mer informasjon. Det benyttes karakterskala A-F. I emner der vurderingen består av flere komponenter og det settes en samlet helhetlig karakter, må kandidaten ved ikke bestått eksamen ta alle deler på nytt.

Litteratur

Se de enkelte emnebeskrivelsene. Litteraturlister kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Jobb og videre studier

Målgruppen for studiet er studenter i *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn*.

Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsatt som lærer i tysk på mellom- og ungdomstrinnet i norsk skole.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Stein Haugom Olsen 25.04.2013

Studieplanen er revidert

Studieleder Sverre Vesterhus, 14.01.2016

Studieplanen gjelder for

2016-2017

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2016

Tysk (5-10)

SFTG510116

Å bli tysklærer: Innføringsemne språk

15 stp

SFTG512116

Å bli tysklærer: Innføringsemne litteratur, kultur og samfunn

15 stp

Vår 2017

Tysk (5-10)

SFTG510216

Å bli tysklærer: Fortsettelsesemne språk

15 stp

SFTG512216

Å bli tysklærer: Fortsettelsesemne litteratur, kultur og samfunn

15 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 03:17:11

SFTG510116 Å bli tysklærer: Innføringsemne språk (Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden og nettbasert

Emneansvarlig: Frode Lundemo

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn: 7. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper

Studentene har kunnskaper om tysk uttale og intonasjon og grunnleggende kjennskap til tysk morfologi. De har kunnskaper om dagligliv og skikker i tysktalende land. Studentene har kunnskaper om hvordan digitale verktøy kan brukes til å bygge opp ferdigheter særlig i muntlig tysk. De kjenner til aktuell læreplan for fremmedspråk, det felleseuropeiske rammeverket for språk og sentrale læringsressurser som f. eks. aktuelle læreverker i tysk for mellom- og ungdomstrinnet.

Ferdigheter

Studentene kan kommunisere med god uttale og intonasjon. De har grunnleggende aktive ferdigheter i muntlig tysk og kan tilpasse disse til utvalgte kommunikasjonssituasjoner og -behov, bl.a. kan de på tysk gjøre rede for dagligliv og skikker både i tysktalende land og i norsk kultur. De kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisningsøkter på tysk tilpasset ulike elevgrupper.

Generell kompetanse

Studentene har innsikt i ulike innfallsporier til fremmedspåksdidaktikk, i ulike undervisningsmetoder for fremmedspråk og kunnskap om hvordan barn og unge lærer fremmedspråk. Studentene har også innsikt i vurdering av elevarbeider og elevprestasjoner.

Innhold

Emnet gir en grunninnføring i tysk fonetikk og intonasjon og hovedtrekkene i tysk morfologi sett fra et praktisk perspektiv. Dagligliv og skikker i tysktalende land tematiseres gjennom bruk av forskjellige typer tekster og media. Det legges stor vekt på oppøvelse av muntlig språkferdighet. Emnet tar for seg hvordan en med ulike elevgrupper kan arbeide med ferdighetstrening og kulturforståelse i forhold til disse temaene, samtidig som ulike læringsressurser presenteres.

Undervisnings- og læringsformer

Muntlig ferdighetstrening baseres til en stor grad på bruk av digitale verktøy og foregår i hovedsak i forhold til emnets temaer. Prosjektarbeid rettes mot produksjon av enkle læringsressurser gjennom bruk av digitale verktøy som åpner for samarbeidsformer.

Arbeidsomfang

Ca. 420 timer.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer. Se programplan/praksisplan for *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn* for mer informasjon.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen.

Eksamen

Individuell mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentens aktivitet i emnet. I mappen vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter) omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentens muntlige kommunikasjonsferdighet.

Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering
- Løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av

- Lærerguppe
- Studieleder
- Lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 24. november 2015. Det tas forbehold om endringer frem til studiestart.

Bjørke, Camilla, Magne Dypedahl, Gro Anita Myklevold (red.) (2014): *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm (utvalgte deler).

Bjørke, Camilla og Berit Grønn (2014): Fremmedspråk på barnetrinnet - quo vadis?

I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2

<https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>.

Dreyer/Schmitt: *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik*. Ismaning: Hueber (2000).

Hestnes, Hege m. fl.: *Språkfag 1/2/3. Idéhefter for lærere*. Tapir forlag. 2007-2010.

Lindemann, Beate (2014): Tidlig fremmedspråkundervisning på barneskolen - et nødvendig grunnlag for en god nok språkkompetanse i framtiden. I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2

<https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>.

Lundemo, Frode: *Deutsche Phonetik*. Halden, siste utgave.

Slemmen, Trude. (2010). *Vurdering for læring i klasserommet*. Oslo: Gyldendal.

Reiten, Håvard: *Tysk grammatikk*. Oslo: Aschehoug 2015 (utvalgte deler).

Ett eller flere tysklæreverk som brukes i norsk skole.

Europeisk språkperm (<http://www.udir.no/Utvikling/Artikler-utvikling/Felles-europeisk-rammeverk/>).

Fremmedspråksenterets sider om Tidlig start med fremmedspråk (<http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=16192>).

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet (<http://www.udir.no/>)

SFTG512116 Å bli tysklærer: Innføringsemne litteratur, kultur og samfunn (Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden og nettbasert.

Emneansvarlig: Peter Langemeyer

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn: 7. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper

Studentene har kunnskaper om enkelte viktige historiske hendelser, samfunnsstrukturer, institusjoner og geografi i tysktalende land og har utdypet sine kunnskaper om sentrale trekk ved dagligliv, skikker, høytider og tradisjoner. De har kunnskap om tekst som kulturuttrykk og kjennskap til språklige særtrekk i tysktalende land. Studentene har innsikt i gjeldende læreplaner, kjenner til aktuelle læreverker og har kunnskap om aktuelle og relevante undervisningsressurser samt ulike undervisningskonsept og -metoder knyttet til undervisning i tyskspråklig kultur og samfunn.

Ferdigheter

Studentene kan på tysk gjøre rede for og sammenlikne sentrale trekk ved tysktalende lands kultur og samfunn med tilsvarende i norsk kultur og legge til rette for at elevene kan utforske kulturen i tysktalende land sett i relasjon til deres egen. De har også økt sine aktive ferdigheter i tysk, både skriftlig og muntlig, ved siden av ferdigheter i å forstå tyskspråklige tekster av ulik art. Studentene kan bruke ressurser av ulik art for at elevene skal tilegne seg både reseptiv kompetanse og best mulig ferdighet i å kommunisere både muntlig og skriftlig.

Generell kompetanse

Studentene er i stand til å planlegge og gjennomføre undervisningsprosjekt knyttet til (inter)kulturelle og samfunnsmessige aspekter og kan utvikle, analysere og vurdere elevers lærings- og kommunikasjonsstrategier. De kan reflektere over hvilke ressurser og arbeidsformer som passer elevenes forutsetninger best.

Innhold

I emnet tas det opp kulturelle og samfunnsmessige aspekter ved tysktalende land med utgangspunkt i aktuelle læringsressurser. Det legges opp til en nær sammenheng mellom teorien og litteraturen som gjennomgås og utprøving av undervisningskonsept og -metoder i praksis.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen gis som seminar der tyskdidaktikk og tyskundervisning tematiseres og øves ut fra konkrete undervisningssituasjoner - enten i form av tenkte «cases» eller med utgangspunkt i den tyskundervisningen studentene gjennomfører i praksisperioden(e). Prosjektarbeid rettes mot produksjon av læringsressurser gjennom bruk av digitale verktøy som åpner for samarbeidsformer. I arbeidet med litterære og andre autentiske tekster legges vekt på produksjons- og handlingsbasert litteraturundervisning.

Arbeidsomfang

Ca. 420 timer.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer. Se programplan/praksisplan for *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn* for mer informasjon.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen

Eksamen

Individuell mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentens aktivitet i emnet. I mappen vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter) omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentens muntlige kommunikasjonsferdighet.

Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 24. november 2015. Det tas forbehold om endringer før studiestart.

Europeisk språkperm (<http://www.udir.no/Utvikling/Artikler-utvikling/Felles-europeisk-rammeverk/>).

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet, www.utdanningsdirektoratet.no

Dauvillier, Christa/Lévy-Hillerich, Dorothea (unter Mitarb. von Herrad Meese): *Spiele im Deutschunterricht*. Berlin [u.a.]: Langenscheidt, 2004.

Sevje, Grete: *Fremmedspråk er gøy! Metodebok for lærere*. Fremmedspråk nivå 1. [Oslo]: PEDLEX norsk skoleinformasjon, 2007.

Skarðhamar, Anne-Kari: *Kunsten å lese skjønnlitteratur. Om lesestimulering og lesekompetanse*. Oslo: Universitetsforlaget, 2005

Vestli, Elin Nesje: *Fra sokkel til klasserom. Litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen. Fokus på språk 13/2008*. Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen: Halden (2008). <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14283&lang=nor>

LeMO: Lebendiges Museum Online (Deutsches Historisches Museum, Berlin, Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland, Bonn):

<http://www.dhm.de/lemo/home.html>

Litterære tekster:

Litteratur:

Litteraturlister som er publisert for emner fram i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

BORCHERT, Wolfgang: Nachts schlafen die Ratten doch (K).

DÜRRENMATT, Friedrich: Romulus der Große. Eine ungeschichtliche historische Komödie in vier Akten (Diogenes Taschenbücher Nr. 23042).

EICH, Günter: Inventur (K).

FRIED, Erich: Gespräch über Bäume (K).

HERMANN, Judith: Sommerhaus, später. Erzählungen (Fischer Taschenbuch Verlag Bd. 14770; følgende fortellinger leses: 'Rote Korallen', 'Sonja' og 'Sommerhaus, später').

HERRNDORF, Wolfgang: Tschick (Rowohlt Berlin).

JANDL, Ernst: ottos mops (K), schtzngmm (K), falamaleikum (K).

KUNERT, Günter: Über einige Davongekommene (K).

NADJ ABONJI, Melinda: Zuhause in der Fremde - Versuche zur Integration (K)

VERTLIB, Vladimir: Ich und die Eingeborenen (K)

VESTLI, Elin Nesje/LANGEMEYER, Peter: Deutschsprachige Nachkriegsliteratur von Wolfgang Borchert bis Judith Hermann (tilgjengelig digitalt eller kjøpes på høgskolen).

De kortere tekstene (K) står i et eget teksthefte, som fås sammen med kompendiet.

SFTG510216 Å bli tysklærer: Fortsettelsesemne språk (Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden og nettbasert.

Emneansvarlig: Kåre Solfeld

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Emnet bygger på emnet *Å bli tysklærer, innføringsemne språk (15 studiepoeng)*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn: 8. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studentene har grunnleggende kunnskaper om tysk syntaks og utvidet kjennskap til tysk morfologi. De har kunnskaper om sentrale tradisjoner og tenkemåter i tysktalende land og kjennskap til disse landenes kulturelle og språklige innflytelse på norsk kultur. Studentene har kunnskaper om hvordan digitale verktøy kan brukes til å bygge opp ferdigheter i muntlig og skriftlig tysk. De kan sette aktuelle læreverker i tysk for mellom- og ungdomstrinnet i forhold til læreplan for fremmedspråk og det felleseuropeiske rammeverket for språk og velge ut læringsressurser på bakgrunn av disse og den kunnskap de får om språklæringsteorier. De har kjennskap til aktuell ungdomskultur i de tysktalende land, og de har oversikt over noen viktige tendenser i tyskspråklig litteratur for den målgruppa de senere skal undervise.

Ferdigheter:

Studentene kan fritt bruke sentrale språkstrukturer og et basisordforråd i tysk, såvel muntlig som skriftlig. De kan delta i forberedte og spontane samtaler om ulike emner i ulike sosiale situasjoner og med ulike samtalepartnere og bl.a. gjøre rede for sentrale tradisjoner og tenkemåter både i tysktalende land og i norsk kultur på tysk. De er også i stand til å forstå lengre muntlige og skriftlige autentiske tyske tekster i ulike sjangre og media og kan vurdere bruken av autentiske tyske tekster fra ulike media i undervisning. De kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning på tysk tilpasset ulike elevgrupper.

Generell kompetanse:

Studentene har innsikt i ulike innfallsporner til fremmedspåksdidaktikk, i ulike undervisningsmetoder for fremmedspråk og kunnskap om hvordan barn og unge lærer fremmedspråk. Studentene har også innsikt i vurdering av elevarbeider og elevprestasjoner.

Innhold

Emnet gir en grunninnføring i tysk syntaks og bestemte emner fra tysk morfologi sett i et praktisk perspektiv. Emnet gir også en innføring i litteraturdydidaktikk applisert på fremmedspråkundervisning. Sentrale tradisjoner og tenkemåter i tysktalende land tematiseres gjennom bruk av forskjellige typer tekster og media. Oppøvelse av både muntlig og skriftlig språkferdighet står sentralt. Emnet tar for seg hvordan en med ulike elevgrupper kan arbeide med ferdighetstrening og kulturforståelse i forhold til disse temaene gjennom bruk av eksisterende og egenutviklede læringsressurser.

Undervisnings- og læringsformer

Muntlig og skriftlig ferdighetstrening baseres til en stor grad på bruk av digitale verktøy og foregår i hovedsak i forhold til emnets temaer. Prosjektarbeid rettes mot produksjon av læringsressurser gjennom bruk av digitale verktøy som åpner for samarbeidsformer.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer. Se programplan/praksisplan for Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn for mer informasjon.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen.

Eksamen

Individuell mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentens aktivitet i emnet. I mappen vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter) omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentens muntlige kommunikasjonsferdighet.

Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering/underveisevaluering
- Sluttevaluering

Resultatene behandles av

- Lærergruppe
- Studieleder
- Lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 24. november 2015. Det tas forbehold om endringer frem til semesterstart.

Bjørke, Camilla, Magne Dypedahl, Gro Anita Myklevold (red.) (2014): *Fremmedspråksdidaktikk*. Oslo: Cappelen Damm (utvalgte deler).

Dreyer/Schmitt: *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik*. Ismaning: Hueber (2000)

Drange, Eli-Marie Danbolt (2014): Hvordan kan teknologi skape nye undervisnings- og læringsmåter i fremmedspråksundervisningen fram mot 2030?

I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2

<https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>.

Haukås, Åsta (2014): Metakognisjon om språk og språklæring i et flerspråklighetsperspektiv. I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2

<https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>.

Heimark, Gunn-Elin: Hvordan forstå 'praktisk tilnærming' i 2. fremmedspråk? Noen betraktninger fra fagdidaktikk- og praksisfeltet. I: *Språk og språkundervisning* (4), s. 2-5 (2007).

Hestnes, Hege m. fl.: *Språkfag 1/2/3. Idéhefter for lærere*. Tapir forlag. 2007-2010.

Helland, Hans Petter (2014): Fortid eller framtid? (Lingvistisk) kompetansebygging i fremmedspråksfagene. I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2

<https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>.

Reiten, Håvard: *Tysk grammatikk*. Oslo: Aschehoug 2015 (utvalgte deler)

Slemmen, Trude. (2010). *Vurdering for læring i klasserommet*. Oslo: Gyldendal.

Vold, Eva Thue (2014): Instrumentelt turistspråk eller interkulturell dannelse? Om fremmedspråkfagets formål i dag og frem mot 2030. I: *Temanummer om engelsk og fremmedspråk. Utviklingstrender fram mot 2030*. (Acta Didactica volume 8, nr. 2 <https://www.journals.uio.no/index.php/adno/issue/view/120>).

Ett eller flere tysklæreverk som brukes i norsk skole.

Fremmedspråksenterets sider om Tidlig start med fremmedspråk (<http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=16192>)

Europeisk språkperm (<http://www.udir.no/Utvikling/Artikler-utvikling/Felles-europeisk-rammeverk/>).

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet (<http://www.udir.no/>).

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 25. okt. 2021 02:55:13

SFTG512216 Å bli tysklærer: Fortsettelsesemne litteratur, kultur og samfunn (Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden og nettbasert.

Emneansvarlig: Elin Nesje Vestli

Undervisningsspråk: Tysk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i *Tysk for grunnskolelærerutdanning 5-10*.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn: 8. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper

Studentene har kunnskap om tekstlige uttrykk og teksttyper på tysk (som skjønnlitteratur, aktuell barne- og ungdomslitteratur, sakprosa, tegneserier, muntlig tradisjon, sanger, film, forskjellige tekstuttrykk på Internett, sms osv.) og hvordan disse kan brukes i tyskundervisning. De har god kjennskap til sentrale språkstrukturer og til hvordan språk, eventuelt sammen med andre virkemidler, brukes i tekststrategisk sammenheng. Studentene har innsikt i gjeldende læreplaner, kjenner til aktuelle læreverk og har kunnskap om aktuelle og relevante undervisningsressurser samt ulike undervisningskonsept og -metoder.

Ferdigheter

Studentene kan analysere og tolke skjønnlitterære og andre autentiske tyskspråklige tekster i ulike sjangrer. De kan anvende ulike tekstdidaktiske konsepter, tilpasse dem til elevenes behov og undervisningssituasjon og veilede elevene i å utvikle gode og varierte lesestrategier. Studentene har økte aktive ferdigheter i tysk og kan selv produsere forskjellige typer tekster på tysk. De kan bruke ressurser av ulik art for at elevene skal tilegne seg både reseptiv kompetanse og best mulig ferdighet i å kommunisere både muntlig og skriftlig.

Generell kompetanse

Studentene er i stand til å planlegge og gjennomføre undervisningsprosjekt knyttet til tekstlige aspekter og kan utvikle, analysere og vurdere elevers lærings- og kommunikasjonsstrategier. De kan anvende sin fagkunnskap på en reflektert måte i forhold til gjeldende planverk for grunnskolen og kritisk vurdere egen fagundervisning. De kan reflektere over hvilke ressurser og arbeidsformer som passer elevenes forutsetninger best.

Innhold

Det brukes et vidt tekstbegrep, som omfatter ulike typer av kulturelle uttrykksformer og medier som bl.a. skjønnlitteratur, barne- og ungdomslitteratur, film, bildebøker, popmusikk, språkspill og tegneserier med hensyn til å fremme aktivitet hos hhv. studenter og elever. Det legges opp til en nær sammenheng mellom teorien og litteraturen som gjennomgås og utprøving av undervisningskonsept og -metoder i praksis.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen gis som seminar der tyskdidaktikk og tyskundervisning tematiseres og øves ut fra konkrete undervisningssituasjoner - enten i form av tenkte «cases» eller med utgangspunkt i den tyskundervisningen studentene gjennomfører i praksisperioden(e). I arbeidet med litterære og andre autentiske tekster legges vekt på produksjons- og handlingsbasert litteraturundervisning.

Arbeidsomfang

Ca. 420 timer.

Praksis

Praksisopplæringen er en integrert del av studiet og gjennomføres i nært samarbeid mellom student, PEL-lærer, praksisveileder og faglærer. Se programplan/praksisplan for *Grunnskolelærerutdanning 5.-10. trinn* for mer informasjon.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Ingen

Eksamen

Individuell mappevurdering og muntlig eksamen

Individuell mappe som dokumenterer studentens aktivitet i emnet. I mappen vil det inngå både muntlige og skriftlige arbeider relatert til emnets temaer og til praksis. Mappen må være vurdert til bestått før studenten kan fremstille seg til muntlig eksamen.

Muntlig eksamen er en samtale (ca. 20-25 minutter) omkring mappeoppgavene ved slutten av semesteret, der det i tillegg til faglig og didaktisk innhold legges vekt på studentens muntlige kommunikasjonsferdighet.

Muntlig eksamen virker justerende på karakter for mappe, maksimalt ett trinn opp eller ned på karakterskala A-F.

Intern og ekstern sensor.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- midtsemesterevaluering
- løpende evaluering/sluttevaluering

Resultatene behandles av

- lærergruppe
- studieleder
- lokalt studiekvalitetsutvalg

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 31. mai 2016. Det tas forbehold om endringer frem til semesterstart.

Litteraturlister som er publisert for emner fram i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Ulike læreverker og læringsressurser for årstrinnene 5 til 10.

Europeisk språkperm (<http://www.udir.no/Utvikling/Artikler-utvikling/Felles-europeisk-rammeverk/>).

Læreplan for grunnskolen, Utdanningsdirektoratet (<http://www.udir.no/>)

Bruland, Hildegunn/Langemeyer, Peter/Lindemann, Beate (Hrsg.): Kinder- und Jugendliteratur im Fremdsprachenunterricht. Vorträge der 5. Tagung für Deutschlehrer «Fagdagene 94» Tromsø, 28./29.10.1994. I: Trekkfugl. Studien zur Didaktik Deutsch als Fremdsprache. Tagungsberichte und Arbeitsmaterialien zur Lehrerfortbildung in Norwegen 2 (1995).

Slibar, Neva: Wie didaktisiere ich literarische Texte. Neue Maturatexte und viele andere im DaF-Unterricht. Ljubljana (Znanstvena založba Filozofske fakultete) 2011.

O'Sullivan, Emer / Rösler, Dietmar (Hrsg.): Kinder- und Jugendliteratur im Fremdsprachenunterricht. Tübingen (Stauffenburg) 2013 (= Einführungen. Bd. 23).

Strand, Torill: Litteratur i det flerkulturelle klasserommet. Mangfold, migrasjon og muligheter. Oslo: Universitetsforlaget, 2009.

Themenheft: Kinder- und Jugendliteratur. I: Fremdsprache Deutsch Heft 27/2002

Innledning og innholdsfortegnelse: <http://www.goethe.de/ins/nl/ams/prj/kij/fach/deindex.htm>

Vestli, Elin Nesje: Fra sokkel til klasserom. Litteraturens plass i fremmedspråkundervisningen. Fokus på språk 13/2008. Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen: Halden (2008). <http://www.fremmedspraksenteret.no/index.php?ID=14283&lang=nor>

Litterære tekster:

BRECHT, Bertolt: Fragen eines lesenden Arbeiters (K).

BRENTANO, Clemens: Wiegenlied (K), Abendständchen (K).

DROSTE-HÜLSHOFF, Annette von: Am Turme (K).

EICHENDORFF, Joseph von: Mondnacht (K), Sehnsucht (K), Der frohe Wandersmann (K).

GOETHE, Johann Wolfgang: Der Prokurator (fra 'Unterhaltungen deutscher Ausgewanderter'; Reclam UB Nr. 6558).

GRIMM, Jacob und Wilhelm: Dornröschen (K), Schneewittchen (K).

HAUPTMANN, Gerhart: Bahnwärter Thiel (Reclam UB Nr. 6617).

HEINE, Heinrich: Die schlesischen Weber (K), Loreley (K).

HOFFMANN, Heinrich: Der Struwwelpeter (Reclam UB Nr. 18569).

BUSCH, Wilhelm: Max und Moritz (Reclam UB 18218).

TOLLER, ERNST: Eine Jugend in Deutschland (Reclam UB Nr. 18688).

Mairowitz, David Zane / Montellier, Chantal: Der Process. Nach Franz Kafka. München (Knesebeck) 2013.

LASKER-SCHÜLER, Else: Mein blaues Klavier (K).

VESTLI, Elin Nesje/LANGEMEYER, Peter: Deutschsprachige Literatur und Literaturgeschichte von Johann Wolfgang von Goethe bis Else Lasker-Schüler (tilgjengelig digitalt eller kjøpes på høgskolen).

De kortere tekstene (K) står i et eget teksthfte, som fås sammen med kompendiet.